

Minimální preventivní program

Školní rok 2025/2026

Základní škola Středokluky
příspěvková organizace
Školská 82, 252 68 Středokluky

Úvod

Minimální preventivní program školy vychází z pokynu MŠMT, č. j.: 21291/2010-28, který do rizikového chování zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus.

MPP dále vychází z metodického pokynu řešení šikany na školách MŠMT, č. j. 21149/2016.

Cílem MPP naší školy je udržet dlouhodobý komplexní primární program, do kterého je zahrnuto vše důležité, co je v současnosti ve škole k dispozici. Důraz je kladen na informovanost žáků v hodinách prvouky, výchovy k občanství, výchovy ke zdraví, přírodopisu a chemie.

Cílem MPP je vést žáky ke zdravému sebevědomí, ke správnému sebehodnocení, ke stanovení si reálných životních cílů, k dovednosti řešit problémy bez pomoci návykových látek a ke zvládání stresových situací.

Cílem je zapojení všech pedagogů k aktivní realizaci programu.

Dalším cílem je i motivace rodičů ke spolupráci v rámci programu.

Cílem primární prevence je seznámit všechny žáky s rizikovými jevy jako jsou projevy xenofobie, rasismu, šikany, kyberšikany, příklonu k extremismu, netolerance, záškoláctví či užívání návykových látek, především tabákových výrobků a alkoholu a utvářet jejich osobnost tak, aby byli schopni je pojmenovat, rozlišit a dokázat jim úspěšně odolávat.

Analýza situace

Základní školu Středokluky navštěvuje zhruba 281 žáků, kteří chodí do všech devíti ročníků. V tomto školním roce jsou otevřeny paralelní třídy 1., 4., 6., 8. a 9. ročníku. ZŠ již třetím rokem využívá budovu zrušené Integrované střední školy Stanislava Kubra. Zde tak mohou žáci i pedagogové využívat prostorné učebny, chodby a rozlehlý venkovní areál. Škola tedy sídlí v několika budovách, celý 2. stupeň se nachází v budově bývalé ISŠ Stanislava Kubra ve Středoklukách, žáci 4. A a 4. B. jsou v budově v Kněževsi. Do staré školy ve Středoklukách chodí děti z 1. A, 1. B, 2. A, 3. A, a 5. A.

Naši školu navštěvují děti z několika přilehlých obcí: z Hostouně, Dobrovíže, Bělok, Kněževse, Číčovic, Okoře, Tuchoměřic, Kralup nad Vltavou a z Kladna.

Škola přijala k výuce napříč ročníky také 20 dětí z Ukrajiny. Ve škole pracuje též 8 asistentek pedagoga. Celkem 5 pracovníků školy odešlo převážně do důchodu a nově nastoupilo celkem 7 pedagogů.

Děti mohou ve svém volném čase navštěvovat zájmové kroužky, které vedou hlavně pedagogičtí pracovníci školy. Škola nabízí kroužek sportovní, kroužek modelářský, kroužek německého jazyka, sborového zpěvu, muzikálu a kroužek yo-yo. Pro kroužek informatiky se nepodařilo sehnat lektora.

V letošním roce budou zájemci opět jezdit do Středočeského divadla do Kladna na večerní představení v rámci Klubu mladého diváka.

Čtvrtým rokem žáci 1. stupně chodí zpívat do dětského pěveckého sboru.

Z hlediska materiálního vybavení je škola na velmi dobré úrovni – třídy jsou připojeny na internet, ve třídách jsou instalovány interaktivní tabule, žáci využívají počítačovou učebnu. Nejen v hodinách informatiky mohou pracovat s tablety a notebooky.

Od školního roku 2021/2022 mají k dispozici dvě moderní učebny: přírodovědnou a multimediální. Od loňského roku mají žáci k dispozici také dvě nově zrekonstruované učebny. Jedna slouží jako jazyková učebna a druhá jako kmenová třída pro 6. A.

V budově školy je rovněž žákovská knihovna. Na chodbách jsou pro žáky vybudovány relaxační zóny s pohovkami a sedacími vaky. Nově jsou na chodbách umístěny malé čtenářské koutky.

Školní družina má i letos 4 oddělení pro děti z 1. až 4. ročníku. I letos děti mohou navštěvovat od 7 hodin ranní družinu.

Na hodiny tělesné výchovy a jiné aktivity žáci školy využívají hřiště a sokolovnu TJ Sokol Středokluky a menší hřiště v areálu školy.

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště pro žáky a jejich rodiče. V letošním školním roce v něm opět bude pracovat výchovný poradce, metodik prevence a speciální pedagog.

I v tomto školním roce budou proškolení učitelé 1. stupně pracovat s dětmi dle metodiky Zipyho kamarádi – duševní zdraví dětí, která je zaměřena na rozvoj strategií zvládání obtížných životních situací a rozvoj sociálních dovedností.

Na řešení osobních problémů mohou žáci využívat anonymně elektronickou školní schránku důvěry.

Informační zdroje:

Vnitřní

- Webové stránky www.zsstredokluky.cz
- Ředitel školy: molcik@zsstredokluky.cz
- Metodik prevence: lepicoval@zsstredokluky.cz
- Výchovný poradce: trnkova@zsstredokluky.cz
- Speciální pedagog: machova@zsstredokluky.cz
- Elektronická školní schránka důvěry
- Literatura-žákovská a učitelská knihovna

Vnější

- PPP Mělník – metodik primární prevence: edr@pppsk.cz
- PPP Kladno – C. Boudy: kladno@pppsk.cz
- OSPOD Černošice – odbor sociálních věcí

Obecné cíle primární prevence

- zajištění odborného a průběžného vzdělávání ŠMP, výchovného poradce, ostatních pedagogických i nepedagogických pracovníků dle pokynů MŠMT
- vypracování manuálů a metodických postupů pro řešení krizových situací: Co dělat, když...
- spolupráce s odborníky a zapojování do projektů – akcí realizovaných jinými odbornými subjekty
- návštěvy tematických divadelních a filmových představení, přednášek, besed s odborníky, nabídka četby knih a časopisů s danou tematikou
- vytvoření nabídky mimoškolních volnočasových aktivit v návaznosti na programy a výuku školy na základě poptávky ze strany žáků
- podpora dobrých vztahů mezi rodinou a školou
- zajištění pravidelných schůzek s rodiči, kde budou dostatečně informováni a seznámeni s riziky, jakým jsou jejich děti vystaveny a jak jim předcházet
- zapojení rodičů do aktivit školy

Konkrétní cíle primární prevence

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu, tabáku a žvýkacího tabáku
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených konzumací drog
- oddálit první kontakt s návykovými látkami
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem
- proškolení učitele pro případ potřeby první pomoci intoxikovanému žákovi

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nekolují „zažité“ mýty o drogách
- žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva
- počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb
- žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti i mimo školu (kroužky, sport)
- škola za spoluúčasti žáků pořádá různé akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli
- žáci jsou dobře informováni a vědí, na koho se v případě potíží obrátit

2. Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu a kyberšikany

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a ve všech prostorech školy
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- zasvětit do problematiky šikany i nepedagogické pracovníky
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích (fašismus, komunismus, náboženské války, terorismus)

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nebudí šikana (další stadia)
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje
- žáci mají dostatek informací a znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt
- žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení
- žáci dokáží bezpečně využívat internet

3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání a týrání – sexuální výchova

Cíle:

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného pohlavního styku, nemocem
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrálost, antikoncepce, rizika přerušování těhotenství
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska
- předcházet rizikům v souvislosti s tělesnými a psychickými změnami – porozumění a péče o své tělo-ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie

- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuální vydírání, pornografie, znásilnění
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy-lásky)

Ukazatele úspěchu:

- žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám a nestydí se za ně
- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- žáci dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postaveným na lásce, partnerství a přátelství
- žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství
- žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí, na koho se obrátit

4. Prevence kriminality a delikvence dle pokynu MŠMT, právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus, jízda na černo)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasvětit žáky do ustanovení Trestního zákoníku, školního řádu
- snažit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti – dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- žáci vědí na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy
- žáci – škola má nízkou úroveň kriminality
- žáci mají důvěru v pedagogický sbor

5. Prevence záškoláctví

Cíle:

- snížit počet zameškaných hodin
- posilovat hodnotu vzdělání
- vypracovat plán v souladu se ŠŘ a pokyny MŠMT na řešení neomluvené školní docházky (od třídního učitele, výchovného poradce, rodiče, sociální ochranu dětí až po Policii ČR)
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky (OSPOD sociální odbor, PČR)

Ukazatele úspěchu:

- počet zameškaných neomluvených hodin je nízký
- žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání
- škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty
- škola má vypracovaný plán a postupy, jak řešit neomluvenou docházku

6. Zdravý životní styl – Prevence vzniku poruch příjmu potravy, ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, veganství, život v komunitách
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb)
- žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života
- žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

7. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

Cíle:

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění)

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování
- žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

8. Bezpečné chování v oblasti internetu

Cíle:

- seznámit žáky s riziky používání internetu a mobilních telefonů (facebook, TikTok, bezpečnost při sdílení informací, ochrana osobních údajů, hesla)
- naučit žáky bezpečně se chovat v oblasti elektronické komunikace (spam, manipulativní reklama, on – line nakupování, webkamera)
- stanovit pravidla pro používání internetu ve škole
- předcházet rizikům střetu se zákonem a morálkou (pornografie, zneužívání cizích dat, ochrana autorských práv)
- posílit zodpovědnost za svoje rozhodování

Ukazatele úspěchu:

- žáci se dokážou bezpečně pohybovat v oblasti internetu
- rozpoznají manipulativní reklamu
- ochraňují osobní data sebe i jiných, nezneužívají je
- dodržují pravidla užívání internetu ve škole

Činnosti nutné k dosažení cíle:

I. Specifická prevence v rámci výuky

- vychází ze ŠVP ZŠ Středokluky
- je založena na každodenní práci s dětmi ve vyučovacích hodinách
- zohledňuje věk a chápání dětí

1. stupeň

1. ročník

- domov, osobní bezpečí
- právo a spravedlnost
- péče o zdraví, zdravá výživa
- kulturní difference

2. ročník

- výchova k rasové snášenlivosti
- vztahy v rodině
- vhodné využití volného času

3. ročník

- ochrana osobních údajů
- lidská solidarita
- národnostní menšiny
- ochrana životního prostředí

4. ročník

- principy demokracie
- životní prostředí a zdraví
- lidské vztahy, empatie
- pomoc při řešení mimořádných situací

5. ročník

- respektování odlišných etnik ve společnosti
- rasismus, xenofobie, segregace
- návykové látky

2. stupeň

Prevence prolíná téměř všemi předměty, jedná se především o občanskou výchovu, výchovu ke zdraví, český a cizí jazyk, dějepis, zeměpis, chemii, přírodopis, ICT, tělesnou a výtvarnou výchovu.

Témata prevence:

- prevence kriminality
- šikana, její projevy, účinné řešení
- bezpečný internet, kyberšikana, sociální sítě
- závažné přestupky vůči školnímu řádu
- záškoláctví a jeho dopady
- výchova k toleranci a empatii
- multikulturní svět
- projevy xenofobie, rasismu, antisemitismu
- rizika extremistických hnutí a sekt
- prevence rizikového chování v dopravě
- osobní bezpečí
- domácí násilí, týrání dětí
- návykové látky – cigarety, žvýkáci tabák, alkohol a jiné drogy
- zneužívání podpurných látek ve sportu, prevence rizikového chování ve sportu
- gambling
- mravní ohrožování výchovy dítěte, sexuální zneužívání dětí
- sebepoškozování, autoagrese
- partnerské vztahy a sex, těhotenství
- poruchy příjmu potravy

Efektivita

se bude průběžně zjišťovat pomocí dotazníků a screeningového šetření v jednotlivých ročnících a dále formou besed, zážitkové kresby, volného psaní.

II. Nespecifická prevence

Nespecifická prevence spočívá zejména ve spolupráci dětí z různých ročníků, konání pravidelných i nepravidelných akcí a ve vhodné nabídce volnočasových aktivit.

- Zájmové kroužky
- Divadelní představení, filmová představení
- Adaptační kurzy, výjezdy na hory, turistické kurzy, pobytové kurzy pro 1. stupeň

- Dny otevřených dveří, Adventní tvoření
- Soutěže literární, výtvarné, sportovní
- Exkurze
- Výlety
- Zahraniční výjezdy
- Den dětí, sportovní dny, plavání
- Projektové dny

III. Specifická prevence uskutečňovaná jinými subjekty

Policie ČR

Obecní policie Dobrovíz

Pedagogicko-psychologická poradna Kladno

SPC Kladno

PPP Mělník

Národní iniciativa pro život

Zařízení sociální intervence Kladno

OSPOD Černošice

IV. Spolupráce s ostatními subjekty:

Školská rada ZŠ Středokluky, OÚ Středokluky, OÚ Hostouň, OÚ Kněževes, MŠ Středokluky, TJ Sokol Středokluky, TJ Sokol Hostouň, SDH Středokluky, SDH Hřebeč, OP Dobrovíz

Charita Praha, Prospe Praha, ZUŠ Buštěhrad, Český červený kříž, SVP Slaný, Středočeské divadlo Kladno, Divadlo Lampion, Sdružení Faketicky, Středočeská knihovna Kladno, Sládečkovo vlastivědné muzeum, Jeden svět na školách, Státní zdravotní ústav Praha

Příloha:

Legislativa

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních

Zákon č. 106/2011, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Strategie prevence kriminality 2016–2020 (definovaná ve víceletých cyklech Usnesením vlády ČR)

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021 (Usnesení Vlády ČR ze dne 18. 3. 2019, č. 190)

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (č. j. MŠMT-21291/2010-28).

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č. j.: 10 194/2002-14)

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (Čj.: 37 014/2005-25)

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (č. j.: 25 884/2003-24)

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č. j.: 14 423/99-22)

Středokluky, září 2025

Bc. Martina Lepičová
metodik prevence

Základní škola Středokluky
příspěvková organizace
Školská 82, 252 68 Středokluky
IČ: 69983658

Mgr. Martin Molčík
ředitel školy